

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий медичний інститут
Кафедра нейрохірургії та неврології з курсами психіатрії, наркології, медичної психології, професійних хвороб

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ПСИХОТЕРАПІЯ ТА СОЦІОТЕРАПІЯ В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.
ЗАЛЕЖНІСТЬ, ЕЛЕМЕНТИ КРИЗОВОГО ВТРУЧАННЯ

Рівень вищої освіти	Перший рівень
Спеціальність: освітня програма	229 Громадське здоров'я: Громадське здоров'я

Затверджено рішенням Ради з якості

Протокол від _____ № _____

Голова Ради з якості

Петрашенко Вікторія
Олександрівна

ДАНІ ПРО РЕЦЕНЗУВАННЯ ТА ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Мудренко Ірина Григорівна
Чиняк Ольга Сергіївна

Рецензування робочої навчальної програми	_____ _____
Розглянуто і схвалено на засіданні робочої проектної групи (РПГ) освітньої програми Громадське здоров'я	Протокол від _____ № _____ Керівник РПГ (гарант програми) _____ Сміянов Владислав Анатолійович
Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра нейрохірургії та неврології з курсами психіатрії, наркології, медичної психології, професійних хвороб	Протокол від _____ № _____ Завідувач кафедри _____ Потапов Олександр Олександрович

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Психотерапія та соціотерапія в галузі охорони здоров'я. Залежність, елементи кризового втручання
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра нейрохірургії та неврології з курсами психіатрії, наркології, медичної психології, професійних хвороб
Розробник(и)	Мудренко Ірина Григорівна, Чиняк Ольга Сергіївна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	18 тижнів протягом 5-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 36 год. становить контактна робота з викладачем (36 год. практичних занять), 114 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна для освітньої програми "Громадське здоров'я"
Передумови для вивчення дисципліни	Латинська мова та медична термінологія, Сучасні проблеми медичної біології, Нормальна фізіологія, Етика та деонтологія, Медична інформатика, Біологічна та біоорганічна хімія, Анатомія людини, Деонтологія в медицині
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Головною метою навчальної дисципліни є опанування студентом основних знань з питань психотерапії, соціотерапії, психології та наркології, з акцентом на кризові стани людини.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Психічне здоров'я людини.

Визначення за критеріями ВООЗ. Медико-біологічне значення психічного здоров'я. Визначення рівнів психологічної адаптації людини. Основи психогієни та психопрофілактики. Первинна, вторинна та третинна психопрофілактика. Реабілітація осіб з розладами психіки та поведінки.

Тема 2 Вікова психологія.

Дитяча психологія. Життєві кризи. Закінчення життєвого шляху людини. Етапи вмирання по Кюблер-Росу Психологічні аспекти умирання та смерті. Евтаназія: за і проти. Допомога вмираючому хворому, як альтернатива евтаназії. Особливості психології хворих дітей та людей похилого віку.

Тема 3 Психологія особистості.

Визначення особистості. Співвідношення понять: людина, індивід, особистість, індивідуальність. Структура особистості. Самосвідомість та „Я” – концепція. Поняття про темперамент, його роль у психічній діяльності та поведінці. Основні властивості темпераменту. Фізіологічні основи темпераменту. Теорії темпераменту. Типи темпераментів, їх психологічна характеристика та діагностика. Врахування особливостей темпераменту пацієнта в професійній діяльності лікаря. Поняття про характер, його зв'язок із темпераментом. Фізіологічні основи характеру. Структура характеру. Класифікація рис характеру. Типове та індивідуальне в характері. Визначення акцентуації особистості. Типологія акцентуацій, класифікації акцентуацій особистості за К.Леонгардом, А. Є. Личко. Тактика поведінки лікаря з пацієнтами, які мають акцентуовані риси особистості.

Тема 4 Девіантна поведінка у дітей та підлітків. Діагностика та методи корекції.

Протестні реакції, патологічні моделі виховання. Порушення взаємовідносин дитини й дорослого як першопричина соціальної дезадаптації. Типологія соціально-дезадаптивної поведінки. Пендагогічна занедбаність. Важковиховуваність.

Тема 5 Психічний стрес.

Вплив на організм людини. Емоційний стрес як фактор етіопатогенезу психосоматичних розладів. Психосоматичні взаємозв'язки. Вплив психологічних факторів на перебіг соматичних розладів. Порушення адаптації, дістрес. та поведінкові реакції. Механізми психологічного захисту. Бойова психічна травма, техніки дослідження кризових станів, методи діагностики ПТСР та визначення особливостей психічних станів у осіб, що пережили кризу. Діагностика суїцидального ризику.

Тема 6 Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) як відстрочена реакція на стрес.

Стрес, травматичний стрес та посттравматичний стресовий розлад. Нозологічні одиниці МКХ-10, пов'язані із травматичним стресом. Епідеміологія ПТСР та його діагностичні критерії (симптоми уникнення, флешбеки), клініка, основи лікування. Теоретичні моделі ПТСР. Особливості посттравматичного стресу у дітей. Особливості психічних процесів і станів при ПТСР. Індивідуальні особливості переживання ПТСР. ПТСР і внутрішні конфлікти. Робота механізмів психологічного захисту (дисоціація). Технології психологічної допомоги в ситуації ПТСР.

Тема 7 Види кризової допомоги.

Орієнтації клієнтів (ділова, рента, ігрова). Об'єктивні та суб'єктивні труднощі роботи з кризовою особистістю. Види кризової допомоги: групова та індивідуальна терапія, волонтерські групи, групи самопідтримки, екстрена допомога. Стратегія і тактика при роботі з кризовими клієнтами (безпека, ресурс, відреагування, підтримка). Екологія терапевтичної допомоги кризовим клієнтам. Самодопомога консультанта при роботі в режимі кризової терапії як профілактика вторинної травми. Психологічні фактори нормалізації стресу. Екстрена психологічна допомога та кризова інтервенція в гострій стресовій ситуації. Психологічні методи подолання стресу. Методи саморегуляції емоційного стану (вправи "рухи очима", "регуляція дихання", нервово-мязова регуляція по Джекобсону). Дебрифінг як групова форма кризової інтервенції.

Тема 8 Психологічні аспекти суїцидальної поведінки.

Суїцидальна поведінка, профілактика і раннє розпізнавання суїцидальних тенденцій. Суїцид, мотиви і цілі. Різновиди суїцидальної поведінки: «протест», «уникнення», «заклик», «самопокарання», «відмова». Своєчасне виявлення суїцидальних думок та намірів. Чинники ризику/антиризiku суїцидальної поведінки. Етапи формування суїцидальної поведінки. Методи скоєння СП, поняття про істинну та демонстративну СП. Роль соціальних служб, служба довіри. Особливості суїцидальної поведінки у хворих в онкології, на СНІД, при вроджених та набутих фізичних дефектах.

Тема 9 Соціотерапія. Задачі та основні методи соціальної роботи.

Організація служб соціальної допомоги в Україні. Система соціального захисту в Україні. Управління праці та соціального захисту та напрямки їх діяльності. Специфіка роботи Державної служби зайнятості. Діяльність територіальних центрів соціального обслуговування. Геріатричний пансіонат. Система роботи Пенсійного фонду. Основні поняття, види і структура служб соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю. Система соціальної роботи установ інтернатного профілю (будинки-інтернат, школа інтернат загальноосвітня, спеціалізована школа інтернат).

Тема 10 Соціальна робота в системі охорони здоров'я.

Соціальна робота в системі охорони здоров'я. Будинки дитини: класифікація та особливості роботи. Організація хоспісної допомоги в Україні. Центр профілактики і боротьби зі СНІДом. Наркологічний диспансер.

Тема 11 Пенітенціарна психологія. Кризове та екстремне втручання для осіб, що опинилися в складних життєвих обставинах. Проблеми ВІЛ/СНІД

Національна стратегія протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу. Програми зменшення шкоди. Оцінка впливу профілактичних програм серед ЛВІН. Психологія злочинної діяльності. Психологічна структура злочину. Психологічні наслідки злочину. Психологія особи злочинця. Поняття особи злочинця. Класифікація злочинних типів. Психологія окремих категорій злочинців. Основи пенітенціарної психології. Сутність пенітенціарної психології. Методи впливу на особу засудженого в установах виконання покарань. Психологія особи засудженого. Колективи засуджених та їх психологія. Вплив соціальної ізоляції на особу. Психологія тюремного побуту. Психологічні основи ресоціалізації засуджених.

Тема 12 Психологічна допомога жертвам насильства.

Різновиди та психологічні наслідки насильства. Цикл насильства. Консультування дітей, що постраждали від насильства. Консультування жертв сексуального насильства. Консультування жертв сімейного насильства. Психологія жертви, психологія кривдника. Технології психологічної допомоги в ситуації насильства.

Тема 13 Хімічні види залежності. Визначення залежної поведінки.

Передумови розвитку та особливості формування хімічної залежності. Діагностика, програми замісної терапії для вживачів наркотичних засобів. Психокорекція та реабілітація осіб, що мають хімічну залежність. Структура та вміст програм психокорекційної роботи з хімічно залежними хворими. Мотиваційний тренінг при наркотичній залежності.

Тема 14 Нехімічні види залежностей.

Класифікація, соціально прийнятні та неприйнятні форми залежностей. Критерії діагностики нехімічних залежностей. Гемблінг, технологічні залежності (комп'ютерні ігри та Інтернет), харчова, релігійна. Залежність від стосунків, сексуальна залежність.

Тема 15 Психологічна допомога співзалежним.

Психологічні особливості осіб, схильних до співзалежності. Механізм розвитку співзалежності. Порушення емоційної регуляції у спів залежних осіб. Стратегії подолання співзалежності. Різноманіття методів подолання залежностей. Резистентність, тип особистості та схильність до залежності. Поведінкова терапія залежностей. НЛП терапія залежностей, гіпнотерапія залежностей, когнітивні методи, роль соціального середовища в подоланні залежностей. Психологічна допомога при наркотичних залежностях та алкоголізмі. Соціотерапія залежностей.

Тема 16 Сімейна психотерапія. Групова психотерапія. Психологічне консультування. Реабілітація. Основи психотерапії.

Сімейна психотерапія: особливості застосування, завдання, етапи. Психологічне консультування, його принципи. Психокорекція. Психологічна допомога у кризових періодах та психологічні особливості надання медичної допомоги у надзвичайних ситуаціях. Реабілітація соціальна та професійна, її основні розділи. Психологічна та соціальна реабілітація осіб, які стали інвалідами під час проходження військової служби, та інших осіб, які постраждали під час виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків) в Україні. Адаптація та компенсація. Психотерапія як галузь медичної психології та медицини. Основні сучасні методи психотерапії. Принципи психотерапії. Непряма психотерапія, плацебо. Методи та техніки проведення раціонального переконання, сугестії у стані бадьорості (навіювання), ауторелаксації. Показання та протипоказання для проведення гіпносугестії, індивідуальної та групової раціональної психотерапії, методів психоаналітичної та психодинамічної психотерапії, аутопсихотерапії (аутотренінг та медитативні техніки), гештальт - терапії, нейро-лінгвістичного програмування, арт-терапії. Психотерапія в роботі лікаря загальної практики. Психотерапевтична корекція відношення до хвороби. Особливості психотерапії та соціально-психологічної реабілітації хворих з різними патологіями.

Тема 17 Виконання практичних навичок і маніпуляцій

Виконання практичних навичок і маніпуляцій

Тема 18 Диференційований залік.

Підсумковий модульний контроль. Захист презентацій та реферативних оглядів.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Аналізувати вплив різних детермінант (соціальних, економічних, індивідуальних, навколишнього середовища) на здоров'я населення та організувати відповіді заходи з їх попередження.
РН2	Оцінювати ризики та організувати дії у відповідь на надзвичайні ситуації в сфері громадського здоров'я.
РН3	Розробляти заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань та розуміти, як їх реалізувати на практиці.
РН4	Розробляти та організувати заходи з промоції психічного здоров'я.
РН5	Демонструвати лідерство на рівні спільнот щодо громадського здоров'я.
РН6	Слідувати етичним принципам та нормам права при плануванні досліджень, зборі інформації та її використанні.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
СН2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
СН3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
СН4	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
СН5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
СН6	Здатність працювати в команді.
СН7	Здатність до міжособистісної взаємодії.
СН8	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Психічне здоров'я людини.

Пр1 "Тема 1. Психічне здоров'я людини." (денна)

Визначення за критеріями ВООЗ. Медико-біологічне значення психічного здоров'я. Визначення рівнів психологічної адаптації людини. Основи психогігієни та психопрофілактики. Первинна, вторинна та третинна психопрофілактика. Реабілітація осіб з розладами психіки та поведінки.

Тема 2. Вікова психологія.

Пр2 "Тема 2. Вікова психологія." (денна)

Дитяча психологія. Життєві кризи. Закінчення життєвого шляху людини. Етапи вмирання по Кюблер-Росу Психологічні аспекти умирання та смерті. Евтаназія: за і проти. Допомога вмираючому хворому, як альтернатива евтаназії. Особливості психології хворих дітей та людей похилого віку.

Тема 3. Психологія особистості.

Пр3 "Тема 3. Психологія особистості." (денна)

Визначення особистості. Співвідношення понять: людина, індивід, особистість, індивідуальність. Структура особистості. Самосвідомість та „Я” – концепція. Поняття про темперамент, його роль у психічній діяльності та поведінці. Основні властивості темпераменту. Фізіологічні основи темпераменту. Теорії темпераменту. Типи темпераментів, їх психологічна характеристика та діагностика. Врахування особливостей темпераменту пацієнта в професійній діяльності лікаря. Поняття про характер, його зв'язок із темпераментом. Фізіологічні основи характеру. Структура характеру. Класифікація рис характеру. Типове та індивідуальне в характері. Визначення акцентуації особистості. Типологія акцентуацій, класифікації акцентуацій особистості за К.Леонгардом, А. Є. Личко. Тактика поведінки лікаря з пацієнтами, які мають акцентуовані риси особистості.

Тема 4. Девіантна поведінка у дітей та підлітків. Діагностика та методи корекції.

Пр4 "Тема 4 Девіантна поведінка у дітей та підлітків. Діагностика та методи корекції." (денна)

Протестні реакції, патологічні моделі виховання. Порушення взаємовідносин дитини й дорослого як першопричина соціальної дезадаптації. Типологія соціально-дезадаптивної поведінки. Пендагогічна занедбаність. Важковиховуваність.

Тема 5. Психічний стрес.

Пр5 "Тема 5. Психічний стрес." (денна)

Вплив на організм людини. Емоційний стрес як фактор етіопатогенезу психосоматичних розладів. Психосоматичні взаємозв'язки. Вплив психологічних факторів на перебіг соматичних розладів. Порушення адаптації, дістрес. та поведінкові реакції. Механізми психологічного захисту. Бойова психічна травма, техніки дослідження кризових станів, методи діагностики ПТСР та визначення особливостей психічних станів у осіб, що пережили кризу. Діагностика суїцидального ризику.

Тема 6. Посттравматичний стресовий розлад (ПСТР) як відстрочена реакція на стрес.

Пр6 "Тема 6. Посттравматичний стресовий розлад (ПСТР) як відстрочена реакція на стрес."

Стрес, травматичний стрес та посттравматичний стресовий розлад. Нозологічні одиниці МКХ-10, пов'язані із травматичним стресом. Епідеміологія ПТСР та його діагностичні критерії (симптоми уникнення, флешбеки), клініка, основи лікування. Теоретичні моделі ПТСР. Особливості посттравматичного стресу у дітей. Особливості психічних процесів і станів при ПТСР. Індивідуальні особливості переживання ПТСР. ПТСР і внутрішні конфлікти. Робота механізмів психологічного захисту (дисоціація). Технології психологічної допомоги в ситуації ПТСР.

Тема 7. Види кризової допомоги.

Пр7 "Тема 7. Види кризової допомоги." (денна)

Орієнтації клієнтів (ділова, рента, ігрова). Об'єктивні та суб'єктивні труднощі роботи з кризовою особистістю. Види кризової допомоги: групова та індивідуальна терапія, волонтерські групи, групи самопідтримки, екстрена допомога. Стратегія і тактика при роботі з кризовими клієнтами (безпека, ресурс, відреагування, підтримка). Екологія терапевтичної допомоги кризовим клієнтам. Самодопомога консультанта при роботі в режимі кризової терапії як профілактика вторинної травми. Психологічні фактори нормалізації стресу. Екстрена психологічна допомога та кризова інтервенція в гострій стресовій ситуації. Психологічні методи подолання стресу. Методи саморегуляції емоційного стану (вправи "рухи очима", "регуляція дихання", нервово-мязова регуляція по Джекобсону). Дебрифінг як групова форма кризової інтервенції.

Тема 8. Психологічні аспекти суїцидальної поведінки.

Пр8 "Тема 8. Психологічні аспекти суїцидальної поведінки." (денна)

Суїцидальна поведінка, профілактика і раннє розпізнавання суїцидальних тенденцій. Суїцид, мотиви і цілі. Різновиди суїцидальної поведінки: «протест», «уникнення», «заклик», «самопокарання», «відмова». Своєчасне виявлення суїцидальних думок та намірів. Чинники ризику/антиризиків суїцидальної поведінки. Етапи формування суїцидальної поведінки. Методи скоєння СП, поняття про істинну та демонстративну СП. Роль соціальних служб, служба довіри. Особливості суїцидальної поведінки у хворих в онкології, на СНІД, при вроджених та набутих фізичних дефектах.

Тема 9. Соціотерапія. Задачі та основні методи соціальної роботи.

Пр9 "Тема 9. Соціотерапія. Задачі та основні методи соціальної роботи." (денна)

Організація служб соціальної допомоги в Україні. Система соціального захисту в Україні. Управління праці та соціального захисту та напрямки їх діяльності. Специфіка роботи Державної служби зайнятості. Діяльність територіальних центрів соціального обслуговування. Геріатричний пансіонат. Система роботи Пенсійного фонду. Основні поняття, види і структура служб соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю. Система соціальної роботи установ інтернатного профілю (будинки-інтернат, школа інтернат загальноосвітня, спеціалізована школа інтернат).

Тема 10. Соціальна робота в системі охорони здоров'я.

Пр10 "Тема 10. Соціальна робота в системі охорони здоров'я." (денна)

Різновиди та психологічні наслідки насильства. Цикл насильства. Консультування дітей, що постраждали від насильства. Консультування жертв сексуального насильства. Консультування жертв сімейного насильства. Психологія жертви, психологія кривдника. Технології психологічної допомоги в ситуації насильства.

Тема 11. Пенетенціарна психологія. Кризове та екстремне втручання для осіб, що опинилися в складних життєвих обставинах. Проблеми ВІЛ/СНІД

Пр11 "Пенітенціарна психологія. Кризове та екстремне втручання для осіб, що опинилися в складних життєвих обставинах. Проблеми ВІЛ/СНІД"

Національна стратегія протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу. Програми зменшення шкоди. Оцінка впливу профілактичних програм серед ЛВІН. Психологія злочинної діяльності. Психологічна структура злочину. Психологічні наслідки злочину. Психологія особи злочинця. Поняття особи злочинця. Класифікація злочинних типів. Психологія окремих категорій злочинців. Основи пенітенціарної психології. Сутність пенітенціарної психології. Методи впливу на особу засудженого в установах виконання покарань. Психологія особи засудженого. Колективи засуджених та їх психологія. Вплив соціальної ізоляції на особу. Психологія тюремного побуту. Психологічні основи ресоціалізації засуджених.

Тема 12. Психологічна допомога жертвам насильства.

Пр12 "Тема 12. Психологічна допомога жертвам насильства." (денна)

Хімічні та нехімічні аддикції. Діагностика, програми замісної терапії для вживачів наркотичних засобів. Гемблінг. Комп'ютерна залежність. Методи лікування. Різноманіття методів подолання залежностей. Резистентність, тип особистості та схильність до залежності. Поведінкова терапія залежностей. НЛП терапія залежностей, гіпнотерапія залежностей, когнітивні методи, роль соціального середовища в подоланні залежностей. Психологічна допомога при наркотичних залежностях та алкоголізмі. Соціотерапія залежностей.

Тема 13. Хімічні види залежності. Визначення залежної поведінки.

Пр13 "Тема 13. Хімічні види залежності. Визначення залежної поведінки." (денна)

Передумови розвитку та особливості формування хімічної залежності. Діагностика, програми замісної терапії для вживачів наркотичних засобів. Психокорекція та реабілітація осіб, що мають хімічну залежність. Структура та вміст програм психокорекційної роботи з хімічно залежними хворими. Мотиваційний тренінг при наркотичній залежності.

Тема 14. Нехімічні види залежностей.

Пр14 "Тема 14. Нехімічні види залежностей."

Класифікація, соціально прийнятні та неприйнятні форми залежностей. Критерії діагностики нехімічних залежностей. Гемблінг, технологічні залежності (комп'ютерні ігри та Інтернет), харчова, релігійна. Залежність від стосунків, сексуальна залежність.

Тема 15. Психологічна допомога співзалежним.

Пр15 "Тема 15. Психологічна допомога співзалежним." (денна)

Психологічні особливості осіб, схильних до співзалежності. Механізм розвитку співзалежності. Порушення емоційної регуляції у співзалежних осіб. Стратегії подолання співзалежності. Різноманіття методів подолання залежностей. Резистентність, тип особистості та схильність до залежності. Поведінкова терапія залежностей. НЛП терапія залежностей, гіпнотерапія залежностей, когнітивні методи, роль соціального середовища в подоланні залежностей. Психологічна допомога при наркотичних залежностях та алкоголізмі. Соціотерапія залежностей.

Тема 16. Сімейна психотерапія. Групова психотерапія. Психологічне консультування. Реабілітація. Основи психотерапії.

Пр16 "Тема 16. Сімейна психотерапія. Групова психотерапія." (денна)

Сімейна психотерапія: особливості застосування, завдання, етапи. психологічне консультування, його принципи. Психокорекція. Психологічна допомога у кризових періодах та психологічні особливості надання медичної допомоги у надзвичайних ситуаціях. Реабілітація соціальна та професійна, її основні розділи. Психологічна та соціальна реабілітація осіб, які стали інвалідами під час проходження військової служби, та інших осіб, які постраждали під час виконання обов'язків військової служби (службових обов'язків) в Україні. Адаптація та компенсація. Психотерапія як галузь медичної психології та медицини. Основні сучасні методи психотерапії. Принципи психотерапії. Непряма психотерапія, плацебо. Методи та техніки проведення раціонального переконання, сугестії у стані бадьорості (навіювання), ауторелаксації. Показання та протипоказання для проведення гіпносугестії, індивідуальної та групової раціональної психотерапії, методів психоаналітичної та психодинамічної психотерапії, аутопсихотерапії (аутотренінг та медитативні техніки), гештальт - терапії, нейро-лінгвістичного програмування, арт-терапії. Психотерапія в роботі лікаря загальної практики. Психотерапевтична корекція відношення до хвороби. Особливості психотерапії та соціально-психологічної реабілітації хворих з різними патологіями.

Тема 17. Виконання практичних навичок і маніпуляцій

Пр17 "Тема 17. Виконання практичних навичок і маніпуляцій" (денна)

Виконання практичних навичок і маніпуляцій

Тема 18. Диференційований залік.

Пр18 "Тема 18. Диференційований залік." (денна)

Підсумковий модульний контроль. захист реферативних оглядів та презентацій.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Кейс-орієнтоване навчання
МН2	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН3	Навчання на основі досліджень (RBL)
МН4	Практикоорієнтоване навчання
МН5	Самостійне навчання
МН6	Електронне навчання

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (CBL, TBL, RBL), які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчої і наукової діяльності та спрямовані на підготовку практикоорієнтованих спеціалістів.

Згідно з вимогами ОП дисципліна забезпечує комунікаційну стратегію у професійній

діяльності; здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу; здатність приймати обґрунтовані рішення; навички використання інформаційних та комунікативних технологій; навички міжособистісної взаємодії; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Розбір клінічних кейсів
НД2	Електронне навчання у системах (Mix.sumdu.edu.ua, OCW. sumdu.ed.ua)
НД3	Самонавчання
НД4	Підготовка мультимедійних презентацій
НД5	Виконання групового практичного завдання
НД6	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами
НД7	Індивідуальний дослідницький проєкт
НД8	Практична робота з пацієнтом в профільних відділеннях

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Взаємооцінювання (peer assessment)	Партнерська взаємодія, спрямована на покращення результатів навчальної діяльності за рахунок порівняння власного поточного рівня успішності із попередніми показниками. Забезпечує можливість аналізу власної освітньої діяльності	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Корегування спільно зі здобувачами підходів до навчання з урахуванням результатів оцінювання

<p>МФО2 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань</p>	<p>У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення</p>	<p>Консультування студентів у процесі інтерпретації результатів обстеження пацієнтів</p>
<p>МФО3 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами</p>	<p>Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначити оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів</p>
<p>МФО4 Розв'язування клінічних кейсів</p>	<p>Кейс- метод дозволяє розкрити та сформулювати необхідні для подальшої трудової діяльності якості та здібності студентів, формує клінічне мислення, аналітичні здібності, самостійність у прийнятті рішення, комунікативність, навички роботи з достатньо великим об'ємом інформації.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Оцінка здібності студента до клінічного мислення, обґрунтування своїх рішень, чітко висловлювати свої думки, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці</p>
<p>МФО5 Тести (автоматизовані тести) для контролю навчальних досягнень здобувачів</p>	<p>Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити засвоєння навчального матеріалу із кожної тематики.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Студент має надати 60% правильних відповідей</p>

МФО6 Оцінювання рівня теоретичної підготовки	Формує навички самостійної діяльності у студентів, спонукає до прагнення спонуккає до пошукового пізнання. Стимулює студентів до роботи з необхідною літературою, переводить процес навчання з рівня пасивного поглинання інформації на рівень активної її пертворення.	Протягом усього періоду навчання	Проводиться на кожному занятті і результат виконання НД впливає на комплексну оцінку практичного заняття
МФО7 Захист індивідуального дослідницького проєкту (заохочувальна діяльність, додаткові бали)	Студенти, які залучені до дослідницької діяльності, мають можливість презентувати результати власних досліджень на конференціях, конкурсах студенських наукових робіт.	Протягом усього періоду навчання	Здобувачу надаються додаткові і заохочувальні бали (5-10) до загальної кількості балів, сумарно не більше 200 балів
МФО8 Захист презентацій та рефератів	Самостійна робота сприяє формуванню наукового світогляду, працелюбства, працездатності, ініціативи	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Загальний бал за поточну успішність (усне опитування, розв'язування клінічних кейсів, поточне тестування, оцінювання письмових робіт, перевірка результатів експериментально-психологічного дослідження).)	Включає в себе опитування, інтерпретацію лабораторних та інструментальних методів обстеження, вирішення клінічних індивідуальних та групових кейсів, поточне тестування	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті і результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття

<p>МСО2 Реферат (підготовка, презентація, захист)</p>	<p>Написання реферату чи підготовка презентації передбачає демонстрацію вміння працювати з медичною літературою. Передбачний захист проекту, коли студент має надати відповіді на питання щодо його роботи</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Студент може отримати максимально 10 балів. 5 балів нараховується за написання, 5 балів за захист. Мінімальна кількість балів для успішного захисту - 6 балів</p>
<p>МСО3 Підсумкове тестування</p>	<p>Метод ефективною перевірки рівня засвоєння знань, умінь і практичних навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання протягом циклу та визначити рівень по завершенню дисципліни</p>	<p>Підсумкове комп'ютерне тестування по завершенню курсу (10 балів)</p>	<p>Є допуском до складання заліку</p>
<p>МСО4 Складання комплексного письмового модульного контролю</p>	<p>Складання комплексного письмового модульного контролю. До складання допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни та захистили презентацію та реферат.</p>	<p>На останньому занятті з дисципліни</p>	<p>Здобувач може отримати 80 балів за комплексний письмовий модульний контроль. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент - 48 балів</p>

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
5 семестр	200 балів		
МСО1. Загальний бал за поточну успішність (усне опитування, розв'язування клінічних кейсів, поточне тестування, оцінювання письмових робіт, перевірка результатів експериментально-психологічного дослідження).	100		

		100	60	Так
МСО2. Реферат (підготовка, презентація, захист)		10		
		10	Не передбачено	Ні
МСО3. Підсумкове тестування		10		
		10	Не передбачено	Ні
МСО4. Складання комплексного письмового модульного контролю		80		
		80	Не передбачено	Ні

При засвоєнні матеріалів модулю студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 110. Кількість балів студента вираховується за формулою 100 помножити на середнє арифметичне та поділити на 5. Захист реферату чи презентації: «5» - 5 балів, «4» - 4 бали, «3» - 3 бали, «2» - 0 балів. Загалом за захист мультимедійної презентації чи реферату студент максимально може отримати 10 бали, мінімально необхідний бал 6. Мінімальна кількість балів, яку повинен отримати студент - 6 балів. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 120. Студент допускається до диференційованого заліку за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів: 64 балів під час практичних занять, 6 балів за захист презентації чи реферату. Практико-орієнтований залік проводиться відповідно до розкладу наприкінці навчального курсу. Залік зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального дослідницького проекту (захист студентської накової робота 12 балів, виступ на конференції 5 балів, стендова доповідь на конференції 4 бали, тези доповідей 3 бали). Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди, атлас для експериментально-психологічного дослідження людини, психометричні шкали
ЗН2	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі
ЗН3	Медичні споруди/приміщення та обладнання (КНП СОР "Сумський обласний клінічний центр соціально-небезпечних захворювань").
ЗН4	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки, ноутбуки тощо)
ЗН5	Програмне забезпечення (практичні кейси, демонстрація віртуальних ацієнтів, тестування на платформі MIX Google classroom, проведення практичних занять через електронні системи Google meet, Zoom

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Методичні вказівки з курсу «Медична психологія (в запитаннях і відповідях)» укладач І. Г. Мудренко. – Суми : СумДУ, 2018.- 98 с.
2	Суїцидологія : конспект лекцій / укладач І. Г. Мудренко. – Суми : Сумський державний університет, 2022. – 76 с.
3	Methodical instructions for practical classes and independent work on the course «Medical Psychology (in questions and answers)» / compiled by I. G. Mudrenko, O. I. Matlay. – Sumy : Sumy State University, 2021. – 70 p.
4	Тимофієва М.П. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник для студентів вищих медичних закладів освіти України / Тимофієва М.П., Борисюк А.С., Павлюк О.І. Чернівці, 2019. с. 100 с.
5	"Клінічна суїцидологія" / За заг. ред. Л. М. Юр'євої, Н. О. Марути, І. В. Лінського; І. Г. Мудренко. Харків, 2020. 302 с.
Допоміжна література	
1	Вступ до спеціальності «Соціальна робота» : конспект лекцій / укладач: В. П. Павленко. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – 84 с.
2	Кризова психологія: Навчальний посібник /За заг. ред. проф. О.В. Тімченка. – Х.: НУЦЗУ, 2018. - 401 с.
3	Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 3. – Київ, 2018. – 236 с. Загальна редакція: Л. Гридковець.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	https://phc.org.ua/kontrol-zakhvoryuvan/vilsnid/statistika-z-vilsnidu
2	https://rm.coe.int/ptsd-ukr/1680a0a10b
3	https://www.health-medix.com/articles/liki_ukr/2017-06-10/1.pdf
4	https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0601282-12#Text

	<p style="text-align: center;">РЕГЛАМЕНТ ДИСЦИПЛІНИ «Психотерапія та соціотерапія в галузі охорони здоров'я. Залежність, елементи кризового втручання»</p> <p>Ступінь вищої освіти Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-ЕНЕА – перший цикл Спеціальність: освітня програма 229 Громадське здоров'я: Громадське здоров'я Рік навчання 2023 Семестр 5 семестр Форма навчання денна Мова викладання українська</p>
Викладач(і)	Мудренко Ірина Григорівна, Чиняк Ольга Сергіївна
Контактна інформація викладача	доктор медичних наук, доцент кафедри нейрохірургії та неврології з курсами психіатрії, наркології, медичної психології та професійних хвороб, e-mail: mudrenko.irina@gmail.com
Час та місце проведення консультацій	КНП СОР "Сумський обласний клінічний медичний центр соціально-небезпечних захворювань", вул. Білопільський шлях, 22, щосередини з 16.00 по 18.00
Посилання на освітні платформи для онлайн занять	https://mix.sumdu.edu.ua/home/roles
Посилання на силабус в каталозі курсів	https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/syllabus/cf9bbcf080b7d7e86801659c415cb7982715106
Засоби зворотного зв'язку із групою щодо отримання та опрацювання виданих матеріалів	Електронна скринька, особистий кабінет викладача та студента, viber

ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо академічної доброчесності

Всі роботи, визначені регламентом, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час виконання письмового модульного або підсумкового контролю списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагиату, фактів фабрикації та фальсифікації списування. Всі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету.

У разі, якщо викладачем виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни, викладач має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання на практичному занятті;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового домашнього завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати обов'язкове домашнє завдання без надання права його перероблення;

- призначити перескладання письмового модульного або підсумкового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового модульного або підсумкового контролю.

Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань навчальної дисципліни

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Tome тощо) оголошується викладачем на початку курсу.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні здобувачами освіти матеріалів з джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни, вони обов'язково мають дотримуватись умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

Політика щодо відвідування

тудент має відвідати 100% практичних занять. У випадку пропуску занять студент повинен відпрацювати пропущене заняття відповідно до розкладу відпрацювань, затвердженому на кафедрі за наявності відповідного розпорядження деканата.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

У випадку незадовільного результату студент має право двічі перескласти диференційований залік – перший раз викладачу, призначеному завідувачем кафедри, другий – комісії, яка створюється деканатом. Перескладання заліку здійснюється за окремим графіком, який затверджується деканатом. Студенти, які не з'явилися на залік без поважної причини, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку. Відмова студента виконувати контрольне завдання атестується як незадовільна відповідь. Студент має право одержати пояснення щодо отриманої оцінки.

Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання з модульних та семестрових атестацій. Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня. За розпорядженням директора створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.

Критерії оцінювання

Політика оцінювання

При засвоєнні матеріалів модулю студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 110. Кількість балів студента вираховується за формулою 100 помножити на середнє арифметичне та поділити на 5. Захист реферату чи презентації: «5» - 5 балів, «4» - 4 бали, «3» - 3 бали, «2» - 0 балів. Загалом за захист мультимедійної презентації чи реферату студент максимально може отримати 10 бали, мінімально необхідний бал 6. Мінімальна кількість балів, яку повинен отримати студент - 6 балів. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 120. Студент допускається до диференційованого заліку за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів: 64 балів під час практичних занять, 6 балів за захист презентації чи реферату. Практико-орієнтований залік проводиться відповідно до розкладу наприкінці навчального курсу. Залік зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48

балів з 80. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального дослідницького проєкту (захист студентської наукової роботи 12 балів, виступ на конференції 5 балів, стендова доповідь на конференції 4 бали, тези доповідей 3 бали). Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів.

Узгодження результатів навчання з методами викладання, навчання та оцінювання

Результат навчання	Види навчальних занять	Види навчальної діяльності	Методи, технології викладання і навчання	Засоби навчання	Методи та критерії оцінювання
PH1	Пр1-Пр18	НД1, НД8, НД5, НД7, НД3, НД6, НД2, НД4	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	ЗН1, ЗН2, ЗН3, ЗН4, ЗН5	МСО1, МСО4, МСО3, МСО2
PH2	Пр1-Пр18	НД1, НД8, НД5, НД7, НД3, НД6, НД2, НД4	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	ЗН1, ЗН2, ЗН3, ЗН4, ЗН5	МСО1, МСО4, МСО3, МСО2
PH3	Пр1-Пр18	НД1, НД8, НД5, НД7, НД3, НД6, НД2, НД4	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	ЗН1, ЗН2, ЗН3, ЗН4, ЗН5	МСО1, МСО4, МСО3, МСО2
PH4	Пр1-Пр18	НД1, НД8, НД5, НД7, НД3, НД6, НД2, НД4	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	ЗН1, ЗН2, ЗН3, ЗН4, ЗН5	МСО1, МСО4, МСО3, МСО2
PH5	Пр1-Пр18	НД1, НД8, НД5, НД7, НД3, НД6, НД2, НД4	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	ЗН1, ЗН2, ЗН3, ЗН4, ЗН5	МСО1, МСО4, МСО3, МСО2
PH6	Пр1-Пр18	НД1, НД8, НД5, НД7, НД3, НД6, НД2, НД4	МН1, МН2, МН3, МН4, МН5, МН6	ЗН1, ЗН2, ЗН3, ЗН4, ЗН5	МСО1, МСО4, МСО3, МСО2